

Arbetskostnad och sysselsättning vid ett lägre produktivitsantagande

Som framgår i huvudtexten under rubriken ”Resultat vid alternativa antaganden” beror resultaten i tabell 4 på flera bedömningar. Denna fördjupningsruta syftar till att kortfattat visa hur resultaten förändras av ett lägre produktivitsantagande men med samma jämviktsarbetslösheter som i tabell 4 ovan.³³

I stället för att som i huvudtexten anta att näringslivets produktivitetstillväxt i genomsnitt uppgår till 2,7 procent per år 2006–2015, antas den här uppgå till 2,0 procent. Det kommer i sin tur påverka utvecklingen av bytesförhållandet (relationen mellan export- och importpriser) vilket gör att ökningstakten i förädlingsvärdepriset i genomsnitt uppgår till 2,0 procent i stället för 1,7 procent i huvudtexten. Det innebär sammantaget att arbetskostnadstillväxten uppgår till 4,0 procent 2015 jämfört med 4,4 procent i huvudtexten.

Med dessa nya förutsättningar och oförändrade jämviktsarbetslösheter uppgår arbetskostnadstillväxten till 3,4 respektive 4,6 procent per år för perioden 2007–2009 i de två handlingsalternativen (se diagram 34 och tabell 5). Skillnaden mot huvudtexten, där arbetskostnadstillväxten uppgick till 3,8 respektive 5,0 procent, är alltså 0,4 procentenheter. Timlönetillväxten, enligt konjunkturlönestatistiken, justeras i motsvarande mån och hamnar på 3,1 respektive 4,3 procent per år 2007–2009 (se tabell 5).

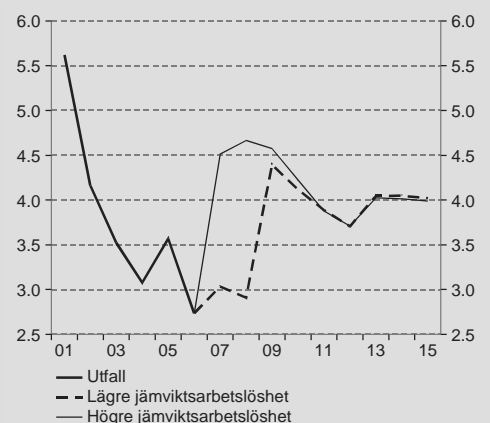
Utvecklingen av arbetslöshet och reguljär sysselsättningsgrad blir densamma som i huvudtexten (se diagram 35 och tabell 5).³⁴

Arbetsmarknadens parter kan alltså använda Konjunkturinstitutets tankeram för arbetskostnadens utveckling även i de fall de gör en annan bedömning av exempelvis produktivits- och prisutvecklingen. Det är dock viktigt att komma ihåg att produktivits- och prisutvecklingen inte är oberoende av varandra. Som visades ovan innebar en lägre produktivitetstillväxt i näringslivet att ökningstakten i förädlingsvärdepriset blev högre. I avsnitt 3.5 ”Alternativa antaganden” analyseras vad olika bedömningar för produktivitet och priser innebär för den möjliga utvecklingen av den strukturella arbetskostnaden.

³³ I avsnitt 3.5 ”Alternativa antaganden” analyseras hur den strukturella arbetskostnadstillväxten påverkas av att andra antaganden förändras.

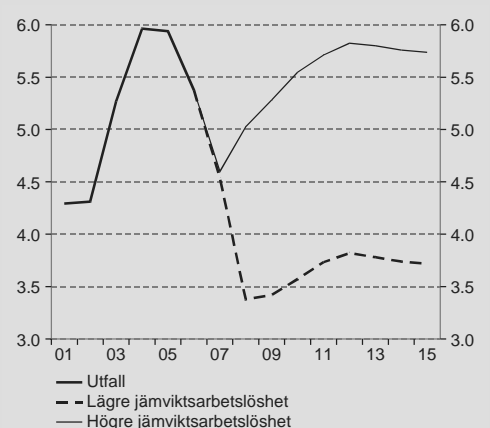
³⁴ Orsaken till detta är att såväl sysselsättning som arbetslöshet är oberoende av nivån på produktivitsutvecklingen så länge de reala arbetskostnaderna anpassar sig till denna produktivitsutveckling. Det finns alltså inget samband mellan produktivitet och arbetslöshet på lång sikt. Det finns dock ett starkt positivt samband mellan en real arbetskostnadsutveckling som överstiger produktivitsutvecklingen och arbetslöshet; om den reala arbetskostnadsutvecklingen överstiger produktivitsutvecklingen under en längre period ökar arbetslösheten.

Diagram 34 Nominell arbetskostnad vid ett lägre produktivitsantagande
Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 35 Öppen arbetslöshet vid ett lägre produktivitsantagande
Procent av arbetskraften

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 5 Ekonomiska effekter av parternas agerande vid ett lägre produktivitsantagande

Procentuell förändring, genomsnitt per år

	2007–2009		2007–2015	
	Lägre jäm- viktsabets- löshet	Högre jäm- viktsabets- löshet	Lägre jäm- viktsabets- löshet	Högre jäm- viktsabets- löshet
Parternas agerande				
Arbetskostnad ¹	3,4	4,6	3,8	4,2
Timlön ²	3,1	4,3	3,5	3,9
Ekonomiska effekter				
Öppen arbetslöshet ³	3,8	5,0	3,7	5,5
Reguljär syssel- sättningsgrad ⁴	79,7	77,7	79,6	76,9

¹ Arbetskostnad enligt nationalräkenskaperna exkl. pensionspremierabatt.

² Timlön enligt konjunkturlönestatistiken. ³ I procent av arbetskraften.

⁴ Andel sysselsatta av befolkningen i åldern 20–64 år, exklusive deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Källa: Konjunkturinstitutet.